

Briselē, 23.9.2022.
COM(2022) 481 final

**KOMISIJAS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM, PADOMEI UN EIROPAS
EKONOMIKAS UN SOCIĀLO LIETU KOMITEJAI**

Par Vienotā tirgus pārredzamības direktīvas darbību 2016.-2020. gadā

{SWD(2022) 297 final}

Satura rādītājs

IEVADS	3
1. Notikumi 2016.–2020. gadā.....	4
1.1. Paziņošanas procedūras uzlabojumi	4
1.2. Paziņošanas procedūras izmantošana “labāka regulējuma” kontekstā un savstarpējā atzīšana	5
2. Paziņošanas procedūras piemērošana	5
2.1 Efektivitāte – vispārīgs pārskats	5
2.2 Steidzamības procedūras izmantošana	12
2.3 Fiskālu vai finansiālu pasākumu paziņošana	12
2.4 Turpmākie pasākumi pēc Komisijas atsauksmēm	13
2.5 Turpmākie pasākumi pēc paziņošanas procedūras	13
2.6 Strukturēta viedokļu apmaiņa ar dalībvalstīm, EEZ/EBTA valstīm, Šveici un Turciju.	13
2.7 Pārredzamība	15
3. Secinājums	15

KOPSAVILKUMS

Šis ziņojums ir sagatavots un iesniegts saskaņā ar Direktīvas (ES) 2015/1535¹ (Vienotā tirgus pārredzamības direktīvas) 8. pantu. Šajā ziņojumā ir analizēti rezultāti, kas laikposmā no 2016. gada līdz 2020. gadam panākti, piemērojot vienu no vienotā tirgus stūrakmeņiem – Vienotā tirgus pārredzamības direktīvā noteikto paziņošanas procedūru. Ziņojumā uzsvērts šīs paziņošanas procedūras būtiskais ieguldījums vienotā tirgus darbībā un labāka regulējuma pamatnostādņu un rīkkopas² īstenošanā, kā arī tās nozīmīgā loma Covid-19 pandēmijas laikā.

Valstu tehnisko noteikumu paziņošana Komisijai pirms pieņemšanas joprojām ir svarīgs rīks tirdzniecības šķēršļu rašanās novēršanai. Tā arī bijusi labs kanāls, kas nodrošina sadarbību starp Komisiju un dalībvalstīm, kā arī starp dalībvalstīm. Tas ir īpaši svarīgi kritiskos un neparedzētos apstākļos, piemēram, Covid-19 pandēmijas laikā. Bez tam tehniskos noteikumus dara zināmus Komisijai un iesniegto dokumentu galīgo redakciju tulko 23 ES oficiālajās valodās³.

Papildus tam, īstenojot Vienotā tirgus pārredzamības direktīvu, Komisija seko līdzi un uzrauga visus paziņojumus, kuros norādīts uz iespējamu neatbilstību ES tiesību aktiem. Šajā kontekstā Komisija īpaši pievēršas tiem pasākumiem, kuri visvairāk ietekmē vienoto tirgu⁴.

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2015/1535 (2015. gada 9. septembris), ar ko nosaka informācijas sniegšanas kārtību tehnisko noteikumu un Informācijas sabiedrības pakalpojumu noteikumu jomā (OV L 241, 17.9.2015., 1. lpp.).

² Paziņojums “Rīcības plāns normatīvās vides uzlabošanai”, COM(2002) 278. Sk. arī paziņojumus “Labāks regulējums izaugsmei un darba vietām Eiropas Savienībā”, COM(2005) 97; *Kopienas Lisabonas programmas ieviešana: normatīvās vides vienkāršošanas stratēģija*, COM(2005) 535; “Labāka regulējuma Eiropas Savienībā stratēģisks pārskats”, COM(2006) 689; “Otrais labāka regulējuma stratēģisks pārskats Eiropas Savienībā”, COM(2008) 32; “Trešais labāka regulējuma stratēģiskais pārskats Eiropas Savienībā”, COM(2009) 15; “Lietpratīgs regulējums Eiropas Savienībā”, COM(2010) 543 un “Labāks regulējums: labāki rezultāti spēcīgākai Savienībai”, COM(2016) 615.

³ Tulkojums ir valodā nav pieejams.

⁴ https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/communication-enforcement-implementation-single-market-rules_en_0.pdf

IEVADS

Vienotais tirgus, kas “palīdz ES ekonomikai kļūt stiprākai un taisnīgākai”, ir viena no svarīgākajām Komisijas sešām prioritātēm 2019.–2024. gada periodam⁵. Vienotais tirgus ir uzlabojis Eiropas uzņēmumu un iedzīvotāju labklājību un pavēris tiem jaunas iespējas. Labi funkcionējošs vienotais tirgus stimulē konkurenci un tirdzniecību, paaugstina efektivitāti, uzlabo kvalitāti un sekmē cenu pazemināšanos, radot ieguvumus uzņēmumiem un patērētājiem⁶.

2020. gada martā pieņemtās Komisijas jaunās industriālās stratēģijas paketes⁷ ietvaros tika pieņemts paziņojums par šķēršļiem⁸ un rīcības plāns vienotā tirgus noteikumu izpildei⁹, lai vēl vairāk uzlabotu visu lielumu uzņēmumu konkurētspēju un atvieglotu integrāciju ES un globālajās vērtības ķēdēs. Komisijas rīcības plāna vienotā tirgus noteikumu izpildei 10. darbībā ir minēta atsauce uz Vienotā tirgus pārredzamības direktīvu. Šajā kontekstā “ievērojot stratēģiskāku pieeju Komisijas izpildes pasākumiem, Vienotā tirgus pārredzamības direktīva turpmāk tiks īstenota šādos četros virzienos:

- (i) dalībvalstis informēs [Komisiju] par visiem tehnisko noteikumu projektiem attiecībā uz precēm un informācijas sabiedrības pakalpojumiem;
- (ii) Komisija sekos līdzi visiem paziņojumiem, kuros norādīts uz iespējamu neatbilstību ES tiesību aktiem;
- (iii) izvērtējot pasākumus pēc direktīvas transponēšanas, Komisija īpaši pievērsīsies tiem pasākumiem, kuri visvairāk ietekmē vienoto tirgu;
- (iv) Komisija uzraudzīs tos tiesību aktus, uz kuriem tā reaģēja saistībā ar [Vienotā tirgus pārredzamības] direktīvu un par kuriem, neveicot attiecīgus pielāgojumus, var tikt ierosināta pārkāpuma procedūra.”

Komisija koncentrē profilakses un izpildes centienus uz gadījumiem, kuri ekonomiskā vai citādā ziņā visbūtiskāk ietekmē vienoto tirgu.

Vienotā tirgus pārredzamības direktīvas mērķis ir novērst jaunu šķēršļu radīšanu vienotajam tirgum, īpašu uzmanību pievēršot pārredzamībai, dialogam, profilaksei un labākai regulēšanai. Dalībvalstīm un Komisijai, piedaloties šajā procedūrā, ir vienādas tiesības. Ieinteresētajām personām ir pieejami gan sagatavošanā esoši valstu tehniskie noteikumi, gan paziņoto dokumentu galīgā redakcija, kas tiek tulkota 23 ES oficiālajās valodās. Tādēļ uzņēmēji var paredzēt tirdzniecības šķēršļu rašanos un novērst nevajadzīgus un dārgus administratīvos slogus, kas ietekmē to uzņēmējdarbību.

Saskaņā ar Vienotā tirgus pārredzamības direktīvu īstenota valsts tehnisko noteikumu paziņošanas procedūra dod iespēju Komisijai un ES dalībvalstīm pirms tehnisko noteikumu pieņemšanas izvērtēt, ko dalībvalstis gatavojas ieviest attiecībā uz produktiem (rūpniecības, lauksaimniecības un zivsaimniecības) un informācijas sabiedrības pakalpojumiem (sk. šim ziņojumam pievienotā Komisijas dienestu darba dokumenta 1. pielikumu). Šo procedūru vienkāršotā veidā piemēro arī Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācijas (EBTA) dalībvalstis, kuras parakstījušas Līgumu par Eiropas Ekonomikas zonu (EEZ), kā arī Šveice un Turcija (sk. 4. pielikumu).

⁵ https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/economy-works-people/internal-market_lv

⁶ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/lv/fs_20_427

⁷ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/lv/ip_20_416

⁸ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/lv/TXT/?uri=COM%3A2020%3A0093%3AFIN>

⁹ Sk. 4. zemsvītras piezīmi.

Vienotā tirgus pārredzamības direktīvai ir būtiska nozīme arī “valsts zināšanu” dialoga sanāksmēs ar dalībvalstīm un ieinteresētajām personām¹⁰. Šādas sanāksmes ir daļa no vienotā tirgus stratēģijas centieniem nodrošināt noteikumu ievērošanas un gudras īstenošanas kultūru¹¹. Komisija šīs sanāksmes uztver kā iespēju uzturēt dialogu, lai uzlabotu Vienotā tirgus pārredzamības direktīvas īstenošanu. Šajā kontekstā ar attiecīgo direktīvu saistītais dialogs apvienojumā ar citiem rādītājiem ļauj Komisijai labāk noteikt problemātiskās nozares un strukturālās problēmas dalībvalstīs.

Šis ziņojums, kas sagatavots un iesniegts saskaņā ar Vienotā tirgus pārredzamības direktīvu, sniedz ieskatu par tās darbību laikposmā no 2016. gada līdz 2020. gadam gan kvalitatīvos, gan kvantitatīvos aspektos.

2020. gadā saskaņā ar Vienotā tirgus pārredzamības direktīvu īstenošanai paziņošanas procedūrai bija nozīmīga loma Covid-19 pandēmijas pārvaldībā, un tā palīdzēja nodrošināt koordinātu veselības krīzes pieeju visā ES. Vīrusa izplatība radīja traucējumus globālajās piegādes ķēdēs. Pandēmijas laikā tika apdraudēta vienotā tirgus integritāte un – plašākā kontekstā – ražošanas un izplatīšanas vērtības ķēžu saglabāšana, lai nodrošinātu nepieciešamās piegādes mūsu veselības aprūpes sistēmām. Direktīva nodrošināja satvaru, kas ļāva dalībvalstīm darboties koordinētā veidā.

1. NOTIKUMI 2016.–2020. GADĀ

Piecu gadu laikposmā, t. i., no 2016. gada līdz 2020. gadam, saņemot 3553 paziņojumus (sk. 3.1. pielikumu), dialogs, kas izvērtās saistībā ar Vienotā tirgus pārredzamības direktīvu, liecināja par labu dalībvalstu līdzdalības līmeni – tās iesniedza 243 sīki izstrādātus atzinumus un 475 piezīmes (sk. 3.6. pielikumu). To papildināja Komisijas biežās atsauksmes par paziņotajiem tehniskajiem noteikumiem, jo īpaši 212 sīki izstrādātie atzinumi un 816 piezīmes, kuras pieņēma Komisija (sk. 3.4. pielikumu). Lielākā daļa Komisijas un ES dalībvalstu atsauksmju bija saistītas ar lauksaimniecību, zivsaimniecību, pārtikas produktiem, kā arī būvizstrādājumiem.

Uzņēmēju līdzdalību Vienotā tirgus pārredzamības direktīvas procedūrā veicināja jaunu IT rīku, kas aprakstīti turpmākajos punktos, ieviešana šajā pārskata periodā.

Eiropas Savienības Tiesas (EST) judikatūra viesā skaidrību attiecībā uz dažām problemātiskām Vienotā tirgus pārredzamības direktīvas interpretācijām. Tās ietvēra tehnisko noteikumu definīciju, jaunu starpniecības pakalpojumu klasifikāciju jaunajās nozarēs, kas saistītas ar sadarbīgās ekonomikas modeļiem, tiesības uz piekļuvi dokumentiem saistībā ar Vienotā tirgus pārredzamības direktīvas procedūru un sodu par neziņošanu¹².

1.1. Paziņošanas procedūras uzlabojumi

Viens no Vienotā tirgus pārredzamības direktīvas mērķiem ir informēt uzņēmējus – cita starpā mazos un vidējos uzņēmumus – par plānotajiem tehniskajiem noteikumiem, pirms tie tiek pieņemti dalībvalstīs. Tā ļauj uzņēmējiem izteikt savu viedokli un laikus pielāgot savu darbību turpmākajiem tehniskajiem noteikumiem¹³. Ieinteresēto personu nosūtīto paziņojumu dokumentu lielais skaits liecina, ka šīs pārbaudes tiesības tiek plaši izmantotas un palīdz Komisijai un valsts iestādēm konstatēt šķēršļus tirdzniecībā.

¹⁰ “Valsts zināšanu” dialogs ir strukturētas sanāksmes ar valsts iestādēm, kuras iesaistītas paziņošanas procedūrā katrā no ES dalībvalstīm, un ar ieinteresētajām personām attiecīgajā valstī.

¹¹ Sk. vienotā tirgus stratēģijas punktu “Ensure a culture of compliance and smart enforcement to help deliver a true Single Market” [Nodrošināt noteikumu ievērošanas un gudras īstenošanas kultūru, lai palīdzētu nodrošināt īstu vienoto tirgu], http://ec.europa.eu/growth/single-market/strategy_en.

¹² Papildu informāciju par EST judikatūru attiecībā uz Vienotā tirgus pārredzamības direktīvu laikposmā no 2016. gada līdz 2020. gadam sk. 2. pielikumā.

¹³ Sk. Vienotā tirgus pārredzamības direktīvas 7. apsvērumu.

Līdz ar arvien aktīvākiem centieniem panākt pārredzamību un efektivitāti Komisija 2015. gadā izstrādāja jaunu funkciju Tehnisko noteikumu informācijas sistēmas (TRIS) tīmekļa vietnē¹⁴. Šo funkciju ieviesa 2016. gadā, un tā dod iespēju ikvienai personai izmantot TRIS tīmekļa vietni, lai Vienotā tirgus pārredzamības direktīvas 6. pantā paredzētajā bezdarbības laikposmā iesniegtu dokumentus par jebkuru paziņojumu. Izmantojot šo funkciju, laikposmā no 2016. gada līdz 2020. gadam Komisijai tika iesniegti 1618 dokumenti (2016. gadā – 144, 2017. gadā – 421, 2018. gadā – 175, 2019. gadā – 281 un 2020. gadā – 597).

1.2. Paziņošanas procedūras izmantošana “labāka regulējuma” kontekstā un savstarpējā atzīšana

Paziņojumā “Labāks regulējums izaugsmei un darba vietām Eiropas Savienībā”¹⁵ Komisija norādīja, ka ar Vienotā tirgus pārredzamības direktīvu izveidotais preventīvais kontroles mehānisms veicina valsts noteikumu kvalitātes uzlabošanu attiecībā uz produktiem un informācijas sabiedrības pakalpojumiem. Sadarbība starp Komisiju un dalībvalstīm paziņošanas procedūras kontekstā ir paredzēta, lai nodrošinātu uzņēmējiem skaidrāku tiesisko regulējumu.

Vienotā tirgus pārredzamības direktīva veicina arī labāku savstarpējo atzīšanu. Savstarpējās atzīšanas princips, kas izriet no EST judikatūras attiecībā uz Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 34.–36. pantu, nodrošina piekļuvi tirgum tādām precēm, uz kurām neattiecas vai tikai daļēji attiecas ES saskaņošanas tiesību akti. Tas nodrošina, ka ikvienu preci, kas tiek likumīgi tirgota vienā dalībvalstī, principā var pārdot arī citā dalībvalstī. Valsts noteikumu novērtējums, kas tiek veikts pirms to pieņemšanas, palīdz samazināt risku, ka šie noteikumi radīs nepamatotus normatīvos šķēršļus tirdzniecībai, jo īpaši ņemot vērā savstarpējās atzīšanas principu. Tas nepieciešams, lai Komisija varētu: i) labot vienotā tirgus klauzulu tekstu projektos, kurus dalībvalstis paziņojušas saskaņā ar Vienotā tirgus pārredzamības direktīvas procedūru; un ii) ieteikt dalībvalstīm iekļaut vienotā tirgus klauzulu paziņotajos valsts dokumentu projektos, ja tā vēl nav iekļauta.

2. PAZIŅOŠANAS PROCEDŪRAS PIEMĒROŠANA

2.1 Efektivitāte – vispārīgs pārskats

► Paziņojumu skaits un to jomas

No 2016. gada līdz 2020. gadam Komisija saņēma 3553 paziņojumus (2016. gadā – 700, 2017. gadā – 676, 2018. gadā – 666, 2019. gadā – 657 un 2020. gadā – 854)¹⁶.

Ir vērojamas būtiskas atšķirības dalībvalstu paziņojumu skaitā, proti, dažas dalībvalstis vidēji ir veikušas vairāk nekā 50 paziņojumus gadā, savukārt citas sniegušas mazāk nekā 10 paziņojumus gadā (sk. 3.2. pielikumu). Lai gan šīs atšķirības var daļēji skaidrot ar atšķirīgu valsts organizācijas struktūru dažādās dalībvalstīs (piemēram, ja ir reģionālas/vietējas iestādes ar regulatīvām pilnvarām), neinformētību vai augstāku/zemāku regulatīvās aktivitātes līmeni, šī lielā neatbilstība rada bažas par to, vai tiek pilnībā ievērots paziņošanas pienākums. Analīze liecina, ka 2017., 2018. un 2019. gadā gandrīz neviena dalībvalsts neiesniedza paziņojumu vai

¹⁴ <http://ec.europa.eu/growth/tools-databases/tris/lv/>

¹⁵ Sk. iepriekš 2. zemspītras piezīmi.

¹⁶ Sk. 3.1. pielikumu. Šie skaitļi neietver paziņojumus no EBTA valstīm, kas ir EEZ līguma parakstītājas (Norvēģija, Lihtenšteina un Islande), ne arī paziņojumus no Turcijas vai Šveices. Pārskata periodā Komisija no šīm valstīm saņēma 232 paziņojumus (no EBTA/EEZ valstīm – 124, Turcijas – 74 un Šveices – 34). Plašāku informāciju par šiem paziņojumiem sk. 4. pielikumā.

atkārtotu paziņojumu par tehnisko noteikumu projektu. Tomēr lielākajai daļai dalībvalstu bija salīdzinoši neliels nepaziņoto projektu skaits, t. i., 10 vai mazāk projektu gadā.

3.2. pielikumā (1. tabulā) var novērot saistību starp dalībvalstu lielumu un paziņojumu skaitu, proti, lielākās dalībvalstis kopumā ziņo vairāk nekā vidēji lielās un mazās dalībvalstis. To daļēji var skaidrot ar lielāku tādu reģionālo un vietējo iestāžu skaitu, kurām ir pienākums ziņot par saviem tehnisko noteikumu projektiem. Tomēr tas ne vienmēr ir tā. Piemēram, dažos gadījumos vidēji lielās dalībvalstis iesniedza vairāk paziņojumu nekā atsevišķas lielās dalībvalstis, savukārt lielās dalībvalstis, kurām ir izveidota centralizēta organizācijas struktūra, iesniedza vairāk paziņojumu nekā dalībvalstis ar decentralizētu struktūru.

2016.–2020. gada periodā, **tāpat kā iepriekšējā pārskata periodā, lielākais paziņojumu skaits tika iesniegts būvniecības nozarē, kurai paziņojumu skaita ziņā sekoja lauksaimniecības produktu, zivsaimniecības un akvakultūras produktu un citu pārtikas produktu joma.**

Tika iesniegti arī vairāki paziņojumi attiecībā uz **informācijas sabiedrības pakalpojumu nozari, vides un ķīmikāliju nozari** (galvenokārt par iepakojumu un izlietoto iepakojumu, plastmasas izstrādājumiem, mēslošanas līdzekļiem, augu aizsardzības līdzekļiem, kuri satur glifosātu vai neonikotinoīdus, emisiju standartiem, kosmētikas līdzekļiem, kas satur mikroplastmasu) un **transporta nozari** (piemēram, par elektrotransportlīdzekļiem, pasažieru transportlīdzekļu un taksometru speciālajām iekārtām, sniega motocikliem, elektriskajiem motorolleriem, kuģiem, izprieču kuģiem un droniem) (sk. 3.3. pielikumu).

► **Komisijas atsauksmēs aplūkotie jautājumi**

Nesaskaņotajās jomās, t. i., tajās jomās, kurās, ja nav sekundāro tiesību aktu, valsts pasākumiem ir jānodrošina atbilstība LESD 34.–36. pantam (preču brīva aprīte), kā arī 49. un 56. pantam (tiesības veikt uzņēmējdarbību un brīvība sniegt pakalpojumus saistībā ar informācijas sabiedrību), Komisijas atsauksmju nolūks bija pievērst dalībvalstu uzmanību iespējamiem nepamatotiem tirdzniecības šķēršļiem pēc pasākuma nepieciešamības un proporcionalitātes izvērtēšanas saskaņā ar Eiropas Savienības Tiesas judikatūru.

Ja valsts pasākumi daļēji vai pilnībā ietilpa **saskaņotajās jomās**, šo atsauksmju nolūks bija nodrošināt, ka valsts pasākumi atbilst ES sekundārajiem tiesību aktiem.

- Laikposmā no 2016. gada līdz 2020. gadam dalībvalstis paziņoja par 765 tehnisko noteikumu projektiem **būvniecības jomā** (2016. gadā – 131, 2017. gadā – 181, 2018. gadā – 139, 2019. gadā – 158 un 2020. gadā – 156¹⁷). Šie projekti attiecās uz visu veidu būvizstrādājumiem, ietverot tiltu konstrukcijas un ceļu betona konstrukcijas, ēku slīpo jumtu segumus, ugunsdzēsības un glābšanas aprīkojumu, siltumizolāciju, sintētiskos pildījumus, betona konstrukcijas, betona konstrukciju elektroietaisus un metāliskos materiālus, kas nonāk saskarē ar dzeramo ūdeni.

Jo īpaši Komisija izskatīja tehnisko noteikumu projektus, kuros paredzētas papildu tehniskās prasības vai pārbaudes attiecībā uz būvizstrādājumiem, kas kavē ar *CE* zīmi marķētu produktu brīvu apriti. Paziņotos projektus galvenokārt izskatīja, ņemot vērā Regulu (ES) Nr. 305/2011, ar ko nosaka saskaņotus būvizstrādājumu tirdzniecības nosacījumus¹⁸.

Komisija izskatīja tiesību akta projektu, ar ko aizliedz fosilās naftas un dabasgāzes apkures katlu uzstādīšanu jaunās ēkās, izņemot, ja naftas un gāzes katlos izmanto

¹⁷ Sk. 3.3. pielikumu.

¹⁸ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 305/2011 (2011. gada 9. marts), ar ko nosaka saskaņotus būvizstrādājumu tirdzniecības nosacījumus un atceļ Padomes Direktīvu 89/106/EEK (OV L 88, 4.4.2011., 5. lpp.).

vienīgi atjaunīgos energoresursus. Paziņoto projektu izskatīja saskaņā ar Direktīvu 2009/142/EK par gāzes iekārtām (GID)¹⁹ un Direktīvu 92/42/EEK par efektivitātes prasībām jauniem karstā ūdens apkures katliem, kas tiek kurināti ar šķidriem vai gāzveida kurināmiem²⁰.

Tehniskos noteikumus par ēku energoefektivitāti novērtēja saskaņā ar Direktīvu 2012/27/ES par energoefektivitāti²¹, Direktīvu 2010/31/ES par ēku energoefektivitāti²² un Direktīvu 2009/125/EK, ar ko izveido sistēmu, lai noteiktu ekodizaina prasības ar enerģiju saistītiem ražojumiem²³.

Komisija izvērtēja arī tiesību akta projektu par prasībām attiecībā uz autoceļu sakaru iekārtām. Paziņoto projektu izskatīja saskaņā ar Direktīvu 1999/5/EK²⁴, 2006/95/EK²⁵ un 2004/108/EK²⁶.

- Attiecībā uz **lauksaimniecības produktiem, zivsaimniecības un akvakultūras produktiem un citiem pārtikas produktiem** dalībvalstis laikposmā no 2016. gada līdz 2020. gadam iesniedza 693 tehnisko noteikumu projektus (2016. gadā – 145, 2017. gadā – 106, 2018. gadā – 146, 2019. gadā – 161 un 2020. gadā – 135²⁷). Šajos projektos aptvertās jomas attiecās, piemēram, uz materiāliem, kas nonāk saskarē ar pārtiku, enerģijas dzērieniem, transtaukskābēm pārtikas produktos, vīnu un stiprajiem alkoholiskajiem dzērieniem, pārtikas kvalitātes zīmēm, dzīvnieku labturību un kažokādas izstrādājumu tirdzniecību.

Atsevišķas dalībvalstis paziņoja par noteikumu projektiem, ar ko izveido zīmes, kuras saista produkta kvalitāti ar tā izcelsmi. Šie paziņojumi tika izskatīti saskaņā ar LESD noteikumiem par preču brīvu apriti un Regulu (ES) Nr. 1151/2012 par lauksaimniecības produktu un pārtikas produktu kvalitātes shēmām²⁸.

Attiecīgajā periodā Komisija izskatīja paziņojumus par pārtikas produktu higiēnu un sagatavoja sīki izstrādātus atzinumus un piezīmes attiecībā uz to atbilstību

¹⁹ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/142/EK (2009. gada 30. novembris) par iekārtām, kurās izmanto gāzveida kurināmo (OV L 330, 16.12.2009., 10. lpp.).

²⁰ Padomes Direktīva 92/42/EEK (1992. gada 21. maijs) par efektivitātes prasībām jauniem karstā ūdens apkures katliem, kas tiek kurināti ar šķidriem vai gāzveida kurināmiem (OV L 167, 22.6.1992., 17. lpp.).

²¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2012/27/ES (2012. gada 25. oktobris) par energoefektivitāti, ar ko groza Direktīvas 2009/125/EK un 2010/30/ES un atceļ Direktīvas 2004/8/EK un 2006/32/EK (OV L 315, 14.11.2012., 1. lpp.).

²² Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2010/31/ES (2010. gada 19. maijs) par ēku energoefektivitāti (OV L 153, 18.6.2010., 13. lpp.).

²³ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2009/125/EK (2009. gada 21. oktobris), ar ko izveido sistēmu, lai noteiktu ekodizaina prasības ar enerģiju saistītiem ražojumiem (OV L 285, 31.10.2009., 10. lpp.).

²⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 1999/5/EK (1999. gada 9. marts) par radioiekārtām un telekomunikāciju termināla iekārtām un to atbilstības savstarpējo atzīšanu (OV L 91, 7.4.1999., 10. lpp.).

²⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2006/95/EK (2006. gada 12. decembris) par dalībvalstu tiesību aktu saskaņošanu attiecībā uz elektroiekārtām, kas paredzētas lietošanai noteiktās sprieguma robežās (OV L 374, 27.12.2006., 10. lpp.).

²⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2004/108/EK (2004. gada 15. decembris) par to, kā tuvināt dalībvalstu tiesību aktus, kas attiecas uz elektromagnētisko savietojamību (OV L 390, 31.12.2004., 24. lpp.).

²⁷ Sk. 3.3. pielikumu.

²⁸ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1151/2012 par lauksaimniecības produktu un pārtikas produktu kvalitātes shēmām (OV L 343, 14.12.2012., 1. lpp.).

Regulai (EK) Nr. 852/2004 par pārtikas produktu higiēnu²⁹, Regulai (EK) Nr. 853/2004, ar ko nosaka īpašus higiēnas noteikumus attiecībā uz dzīvnieku izcelsmes pārtiku,³⁰ un Regulai (EK) Nr. 854/2004, ar ko paredz īpašus noteikumus par lietošanai pārtikā paredzētu dzīvnieku izcelsmes produktu oficiālās kontroles organizēšanu³¹.

Citi paziņojumi attiecās uz pārtikas produktu marķējumu. Komisija novērtēja to atbilstību Regulai (ES) Nr. 1169/2011 par pārtikas produktu informācijas sniegšanu patērētājiem³², jo īpaši uzturvērtības paziņojumu noteikumiem vai citu nozaru noteikumiem par patērētāju informēšanu³³.

- Attiecībā uz **informācijas sabiedrības pakalpojumu nozari** dalībvalstis iesniedza 255 paziņojumus (2016. gadā – 58, 2017. gadā – 43, 2018. gadā – 34, 2019. gadā – 57 un 2020. gadā – 63³⁴), no kuriem lielākā daļa bija saistīti ar tiesību aktu projektiem, kas attiecas uz elektronisko tirdzniecību, sociālajiem medijiem un tiešsaistes platformu operatoriem, tīkla neitralitāti un mediju plurālismu, viltus ziņām un naidīgiem izteikumiem tiešsaistē, kā arī citiem noteikumiem par informācijas sabiedrības pakalpojumiem, uz kuriem attiecas Direktīva 2000/31/EK (Direktīva par elektronisko tirdzniecību)³⁵, un noteikumiem saistībā ar audiovizuālo mediju pakalpojumiem, uz kuriem attiecas Direktīva (ES) 2018/1808 (pārskatītā Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīva)³⁶.

Vēl citas Komisijas atsauksmes tika sniegtas saistībā ar paziņotajiem dokumentu projektiem attiecībā uz noteikumiem par informācijas sabiedrības pakalpojumiem,

²⁹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 852/2004 (2004. gada 29. aprīlis) par pārtikas produktu higiēnu (OV L 139, 30.4.2004., 1. lpp.).

³⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 853/2004 (2004. gada 29. aprīlis), ar ko nosaka īpašus higiēnas noteikumus attiecībā uz dzīvnieku izcelsmes pārtiku (OV L 139, 30.4.2004., 55. lpp.).

³¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 854/2004 (2004. gada 29. aprīlis), ar ko paredz īpašus noteikumus par lietošanai pārtikā paredzētu dzīvnieku izcelsmes produktu oficiālās kontroles organizēšanu (OV L 139, 30.4.2004., 206. lpp.). Regula (EK) Nr. 854/2004 tika atcelta ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2017/625 (2017. gada 15. marts) par oficiālajām kontrolēm un citām oficiālajām darbībām, kuras veic, lai nodrošinātu, ka tiek piemēroti pārtikas un barības aprites tiesību akti, noteikumi par dzīvnieku veselību un labturību, augu veselību un augu aizsardzības līdzekļiem, un ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 999/2001, (EK) Nr. 396/2005, (EK) Nr. 1069/2009, (EK) Nr. 1107/2009, (ES) Nr. 1151/2012, (ES) Nr. 652/2014, (ES) 2016/429 un (ES) 2016/2031, Padomes Regulas (EK) Nr. 1/2005 un (EK) Nr. 1099/2009 un Padomes Direktīvas 98/58/EK, 1999/74/EK, 2007/43/EK, 2008/119/EK un 2008/120/EK un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 854/2004 un (EK) Nr. 882/2004, Padomes Direktīvas 89/608/EEK, 89/662/EEK, 90/425/EEK, 91/496/EEK, 96/23/EK, 96/93/EK un 97/78/EK un Padomes Lēmumu 92/438/EEK (Oficiālo kontroļu regula) (OV L 95, 7.4.2017., 1. lpp.).

³² Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1169/2011 (2011. gada 25. oktobris) par pārtikas produktu informācijas sniegšanu patērētājiem un par grozījumiem Eiropas Parlamenta un Padomes Regulās (EK) Nr. 1924/2006 un (EK) Nr. 1925/2006, un par Komisijas Direktīvas 87/250/EEK, Padomes Direktīvas 90/496/EEK, Komisijas Direktīvas 1999/10/EK, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2000/13/EK, Komisijas Direktīvu 2002/67/EK un 2008/5/EK un Komisijas Regulas (EK) Nr. 608/2004 atcelšanu (OV L 304, 22.11.2011., 18. lpp.).

³³ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1379/2013 (2013. gada 11. decembris) par zvejas un akvakultūras produktu tirgu kopīgo organizāciju un ar ko groza Padomes Regulas (EK) Nr. 1184/2006 un (EK) Nr. 1224/2009 un atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 104/2000 (OV L 354, 28.12.2013., 1. lpp.).

³⁴ Sk. 3.3. pielikumu.

³⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2000/31/EK (2000. gada 8. jūnijs) par dažiem informācijas sabiedrības pakalpojumu tiesiskiem aspektiem, jo īpaši elektronisko tirdzniecību, iekšējā tirgū (Direktīva par elektronisko tirdzniecību) (OV L 178, 17.7.2000., 1. lpp.).

³⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2018/1808 (2018. gada 14. novembris), ar ko, ņemot vērā mainīgos tirgus apstākļus, groza Direktīvu 2010/13/ES par to, lai koordinētu dažus dalībvalstu normatīvajos un administratīvajos aktos paredzētus noteikumus par audiovizuālo mediju pakalpojumu sniegšanu (Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīva) (OV L 303, 28.11.2018., 69. lpp.).

pievēršoties elektroniskās identifikācijas un uzticamības pakalpojumiem, uz kuriem attiecas Regula (ES) Nr. 910/2014 (*eIDAS* regula)³⁷, un nepersondatu brīvai aprītei, kas tiek regulēta saskaņā ar Regulu (ES) 2018/1807³⁸. Bija arī paziņojumi par digitālo datu privātumu, kiberdrošību, datu saglabāšanu, elektronisko rēķinu sagatavošanu, autortiesībām, telesakariem un elektroniskajiem sakariem (ietverot 5G), drošāku internetu bērniem, elektroniskajām grāmatām un tiešsaistes azartspēlēm. Vairākos gadījumos – tiešā vai papildinošā veidā – tie bija saistīti ar pakalpojumu brīvu aprīti un brīvību veikt uzņēmējdarbību (LESD 49. un 56. pants, kā arī Pakalpojumu direktīva³⁹), patērētāju tiesībām saskaņā ar Direktīvu 2011/83/ES⁴⁰, personas datu aizsardzību saskaņā ar Vispārīgo datu aizsardzības regulu (ES) 2016/679⁴¹, kā arī vārda brīvību un darījumdarbības brīvību, kas ietvertas Eiropas Savienības Pamattiesību hartā.

- Attiecībā uz **ķīmikāliju** nozari Komisija saņēma 167 paziņojumus (2016. gadā – 32, 2017. gadā – 32, 2018. gadā – 28, 2019. gadā – 27 un 2020. gadā – 48⁴²) saistībā ar tādām jomām kā biocīdi, augu aizsardzības līdzekļi un produkti, kuriem piemērojama Regula (EK) Nr. 1907/2006, kas attiecas uz ķīmikāliju reģistrēšanu, vērtēšanu, licencēšanu un ierobežošanu (*REACH*)⁴³, un tos galvenokārt izskatīja saskaņā ar Biocīdu regulu⁴⁴, Regulu (EK) Nr. 1107/2009 par augu aizsardzības līdzekļu laišanu tirgū⁴⁵ un *REACH* regulu.
- Attiecībā uz **vides nozari** Komisija izskatīja 206 dokumentu projektus (2016. gadā – 55, 2017. gadā – 39, 2018. gadā – 28, 2019. gadā – 33 un 2020. gadā – 51⁴⁶). Daži paziņotie projekti attiecās uz izlietoto iepakojumu un vienreizlietojamiem plastmasas izstrādājumiem un radīja problēmas saistībā ar atbilstību Direktīvai 94/62/EK par iepakojumu un izlietoto iepakojumu⁴⁷ (piemēram, jautājumā par prasībām aizliegt vieglās plastmasas iepirkumu maisiņus) un Direktīvai (ES) 2019/904 par konkrētu

³⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 910/2014 (2014. gada 23. jūlijs) par elektronisko identifikāciju un uzticamības pakalpojumiem elektronisko darījumu veikšanai iekšējā tirgū un ar ko atceļ Direktīvu 1999/93/EK (OV L 257, 28.8.2014., 73. lpp.).

³⁸ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/1807 (2018. gada 14. novembris) par satvaru nepersondatu brīvai aprītei Eiropas Savienībā (OV L 303, 28.11.2018., 59. lpp.).

³⁹ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2006/123/EK (2006. gada 12. decembris) par pakalpojumiem iekšējā tirgū (OV L 376, 27.12.2006., 36. lpp.).

⁴⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2011/83/ES (2011. gada 25. oktobris) par patērētāju tiesībām un ar ko groza Padomes Direktīvu 93/13/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 1999/44/EK un atceļ Padomes Direktīvu 85/577/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 97/7/EK (OV L 304, 22.11.2011., 64. lpp.).

⁴¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2016/679 (2016. gada 27. aprīlis) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu aprīti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula) (OV L 119, 4.5.2016., 1. lpp.).

⁴² Sk. 3.3. pielikumu.

⁴³ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1907/2006 (2006. gada 18. decembris), kas attiecas uz ķīmikāliju reģistrēšanu, vērtēšanu, licencēšanu un ierobežošanu (*REACH*), un ar kuru izveido Eiropas Ķīmikāliju aģentūru, groza Direktīvu 1999/45/EK un atceļ Padomes Regulu (EEK) Nr. 793/93 un Komisijas Regulu (EK) Nr. 1488/94, kā arī Padomes Direktīvu 76/769/EEK un Komisijas Direktīvu 91/155/EEK, Direktīvu 93/67/EEK, Direktīvu 93/105/EK un Direktīvu 2000/21/EK (OV L 396, 30.12.2006., 1. lpp.).

⁴⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 528/2012 (2012. gada 22. maijs) par biocīdu piedāvāšanu tirgū un lietošanu (OV L 167, 27.6.2012., 1. lpp.).

⁴⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1107/2009 (2009. gada 21. oktobris) par augu aizsardzības līdzekļu laišanu tirgū, ar ko atceļ Padomes Direktīvas 79/117/EEK un 91/414/EEK (OV L 309, 24.11.2009., 1. lpp.).

⁴⁶ Sk. 3.3. pielikumu.

⁴⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 94/62/EK (1994. gada 20. decembris) par iepakojumu un izlietoto iepakojumu (OV L 365, 31.12.1994., 10. lpp.).

plastmasas izstrādājumu ietekmes uz vidi samazināšanu⁴⁸ (piemēram, attiecībā uz vārda “plastmasa” definīcijām).

Paziņošanas procedūra arī ļāva Komisijai iejaukties nozarēs, kurās saskaņošana bija paredzēta vai notika ES līmenī, tādējādi liedzot dalībvalstīm ieviest atšķirīgus valsts pasākumus. Saskaņā ar Vienotā tirgus pārredzamības direktīvas 6. panta 3. un 4. punktu Komisija ir lūgusi ziņotājai dalībvalstij atlikt paziņoto tehnisko noteikumu projektu pieņemšanu uz 12 mēnešiem no paziņošanas dienas šādās jomās: augu, dzīvnieku un akvakultūras produktu un pārtikas produktu bioloģiskā ražošana (Paziņojums 2018/190/BG), truša gaļas bioloģiskā ražošana (Paziņojums 2018/219/E), bioloģiski audzētas gaļas paipalas (Paziņojums 2018/666/F) un vienreizlietojami plastmasas izstrādājumi (Paziņojumi 2018/665/B un 2019/9/UK).

► **Pozitīvie piemēri, kas demonstrē Vienotā tirgus pārredzamības direktīvas ietekmi**

Pārskata periodā Vienotā tirgus pārredzamības direktīva apliecināja savu efektivitāti vairākos gadījumos, kad valsts iestādes pārstrādāja paziņotos projektus saskaņā ar Komisijas sniegtajiem ieteikumiem vai atsaucā tos. Šāds gadījums bija saistībā ar paziņojumu par dekrēta projektu, ar kuru automobiļu vadītājiem, kas pastāvīgi dzīvo Itālijā un pārvadā bērnus vecumā līdz 4 gadiem, tiek noteikts pienākums izmantot īpašas signalizācijas ierīces, kuras atgādina par autosēdekļa esību un novērš nepilngadīgu bērnu atstāšanu transportlīdzeklī. Komisija savā sīki izstrādātajā atzinumā norādīja, ka vairākas paziņotā projekta prasības ir pretrunā ar ES saskaņošanas noteikumiem un preču brīvu apriti (LESD 34.–36. pants). Tas bija saistīts ar pierādījumu trūkumu attiecībā uz: i) tādas prasības proporcionalitāti, kas noteikta saistībā ar iepriekšēja apstiprinājuma procedūru autosēdekļa atgādinājuma signalizācijas ierīcēm, kuras likumīgi ražotas citās dalībvalstīs; un ii) pienākumu aprīkot šīs ierīces ar automātisku sakaru sistēmu, kas nosūta ziņojumus vai veic zvanus, izmantojot mobilos bezvadu sakaru tīklus, uz vismaz trīs dažādiem tālruņa numuriem. Komisija uzsvēra, ka “iepriekšēja apstiprinājuma procedūra”, ar kuru tiek noteikts pienākums “akreditētajām struktūrām” iesniegt atzīšanas pieteikumu Itālijas Mehānisko transportlīdzekļu ģenerāldirektorātam, varētu būt pretrunā ar brīvas pakalpojumu sniegšanas principu Eiropas Savienībā (LESD 56. pants). Itālijas iestādes pārstrādāja ierosināto dekrētu saskaņā ar Komisijas piezīmēm, vienlaikus nodrošinot, ka ar paziņoto dokumenta projektu tiek īstenots bērnu drošības mērķis.

Tāpat 2016., 2017. un 2018. gadā Komisija saņēma vairākus paziņojumus saistībā ar bezpilota gaisa kuģu (dronu) raksturlielumiem un īpašo aprīkojumu. Komisija savās atsauksmēs atgādināja par ES līmenī notiekošo saskaņošanas procesu un aicināja attiecīgās dalībvalstis sadarboties, lai izstrādātu ES tiesisko regulējumu, kas piemērojams bezpilota gaisa kuģiem un kas nodrošinātu augstu drošības līmeni attiecībā uz šādu gaisa kuģu darbību un ļautu pārvaldīt saistītos drošības, kā arī privātuma un personas datu aizsardzības riskus. Attiecīgās dalībvalstis izpildīja Komisijas ieteikumus, kas tik pausti piezīmēs un sīki izstrādātajos atzinumos, vai arī atsaucā paziņotos projektus⁴⁹.

2020. gadā, sākoties Covid-19 pandēmijai, dažas dalībvalstis pieņēma vai sagatavoja valsts pasākumus, kas ietekmē individuālo aizsardzības līdzekļu, piemēram, aizsargbrīļļu, sejas masku, cimdu, ķirurģisko kombinezonu un uzsvārcu, kā arī zāļu brīvu apriti. Šie pasākumi varēja aizkavēt šādu būtisku preču piegādi tiem, kuriem tās ir visvairāk vajadzīgas, jo īpaši veselības aprūpes darbiniekiem, palīdzības vienībām, kas strādā uz vietas, un pacientiem skartajos apgabalos visā Eiropā. Tie radīja domino efektu, jo dalībvalstis pieņēma pasākumus, lai mazinātu citu valstu pieņemto pasākumu radīto ietekmi. Īsā laikposmā ierobežojumi tika

⁴⁸ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2019/904 (2019. gada 5. jūnijs) par konkrētu plastmasas izstrādājumu ietekmes uz vidi samazināšanu (OV L 155, 12.6.2019., 1. lpp.).

⁴⁹ Vēl citus piemērus skatīt 3.9. pielikumā.

attiecināti uz arvien lielāku produktu klāstu, sākot ar individuālajiem aizsardzības līdzekļiem un beidzot ar zālēm. Šādi pasākumi izjauca loģistikas un izplatīšanas ķēdes un – atbildot uz izmaiņām piegādes ķēdē – veicināja krājumu veidošanu. Visbeidzot, laikā, kad solidaritāte dalībvalstu starpā bija nepieciešama visvairāk, šo pasākumu rezultātā tika atjaunotas iekšējās robežas. Komisija mudināja dalībvalstis ziņot par šādiem pasākumiem, izmantojot Vienotā tirgus pārredzamības direktīvas mehānismu, un sniedza norādījumus, kā to izdarīt. Komisijai paziņotie pasākumi tika izvērtēti kā augstas prioritātes jautājumi, un Komisija sniedza atbalstu dalībvalstīm to pasākumu labošanā, kuri varēja kavēt būtisku preču brīvu apriti vienotajā tirgū⁵⁰. Covid-19 pandēmijas laika pieredze parādīja, cik svarīgas ir Vienotā tirgus pārredzamības direktīvas procedūras, ieskaitot steidzamības procedūru (sk. 2.2. punktu), un deva mācību, kā nākotnē novērst ārkārtas situāciju nelabvēlīgo ietekmi uz vienoto tirgu. Gadījumos, kad pasākumi tika paziņoti pēc to pieņemšanas, kā bija aptuveni 150 ar Covid-19 saistītu paziņojumu gadījumā 2020. gadā, direktīvas piedāvātais paziņošanas mehānisms nozīmēja, ka krīzes laikā joprojām varētu izmantot informācijas un salīdzinošās izvērtēšanas ieguvumus, pateicoties TRIS komunikācijas platformai, kurā dalībvalstis varēja iepazīties ar Covid pasākumiem, ko pieņēmušas citas dalībvalstis.

► **Visbiežāk novērstie šķēršļi**

Viens no Vienotā tirgus pārredzamības direktīvas mērķiem ir noteikt jomas, kurās atkārtoti rodas šķēršļi preču brīvai aprītei un informācijas sabiedrības pakalpojumu sniegšanas brīvībai, un tā rezultātā konstatēt nepieciešamību iejaukties, īstenojot saskaņošanas pasākumus, lai nodrošinātu vienotā tirgus sekmīgāku darbību⁵¹. Aplūkotajā periodā Komisija paziņotajos dokumentu projektos konstatēja vairākus atkārtotus šķēršļus. Tie ietvēra vienotā tirgus klauzulas trūkumu, maldinošus vai neskaidrus nosacījumus, kurus varētu interpretēt un piemērot kā tirgus ierobežojumus vai ES noteikumus ietvertu nosacījumu dublējumu, obligāto standartu noteikšanu un papildu testēšanas metodes⁵².

► **Atsauksmes**

Vienotā tirgus pārredzamības direktīva paredz, ka, novērtējot paziņotos projektus, starp dalībvalstīm un Komisiju, kā arī dalībvalstu starpā notiek oficiāla un strukturēta informācijas apmaiņa. Šīs informācijas apmaiņas intensitāti apliecina lielais to atsauksmju skaits, ko Komisija un dalībvalstis nosūta par paziņojumiem, kā arī ziņotāju dalībvalstu atbildes un turpmākā ziņojumu apmaiņa (sk. 3.4., 3.5., 3.6. un 3.8. pielikumu). Minētā informācijas apmaiņa dod dalībvalstīm iespēju pārliecināties par paziņoto projektu atbilstību ES tiesību aktiem. Kad bija nepieciešams, Komisija pārskata periodā regulāri rīkoja sanāksmes ar dalībvalstu pārstāvjiem ekspertu līmenī, lai precizētu neatrisinātos jautājumus, un pieprasīja dalībvalstīm papildu informāciju, lai precizētu paziņoto tehnisko noteikumu darbības jomu.

Attiecīgajā periodā Komisija sniedza 212 sīki izstrādātus atzinumus (2016. gadā – 60, 2017. gadā – 34, 2018. gadā – 40, 2019. gadā – 38 un 2020. gadā – 40), kas atbilst 5,9 % no dalībvalstu paziņoto projektu kopējā skaita pārskata periodā. Savukārt dalībvalstis sniedza 243 sīki izstrādātus atzinumus (2016. gadā – 78, 2017. gadā – 44, 2018. gadā – 38, 2019. gadā – 30 un 2020. gadā – 53). No visām piezīmēm, kas izteiktas pārskata periodā (kopskaitā – 1291), 816 piezīmes izteica Komisija (2016. gadā – 154, 2017. gadā – 189, 2018. gadā – 184, 2019. gadā – 155 un 2020. gadā – 134) un 475 – dalībvalstis (2016. gadā – 118, 2017. gadā – 74, 2018. gadā – 77, 2019. gadā – 64 un 2020. gadā – 142) (sk. 3.4. un 3.6. pielikumu).

⁵⁰ Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Eiropadomei, Padomei, Eiropas Centrālajai bankai, Eiropas Investīciju bankai un Eurogrupai “Koordinēta ekonomikas reakcija uz Covid-19 uzliesmojumu” (COM(2020) 112).

⁵¹ Sk. Vienotā tirgus pārredzamības direktīvas 15. apsvērumu.

⁵² Papildu informāciju par visbiežāk novērstajiem šķēršļiem sk. 3.11. pielikumā.

Komisija piecos gadījumos lūdza iesaistītās dalībvalstis atlikt paziņoto tehnisko noteikumu pieņemšanu uz vienu gadu no to saņemšanas dienas, jo paziņoto projektu jomā bija izziņots vai jau notika saskaņošanas darbs ES (sk. 3.5. pielikumu).

Aplūkojot pēc nozares daudzumu atsauksmēm (piezīmes, sīki izstrādāti atzinumi un Komisijas lēmumi atlikt projekta pieņemšanu), kuras pārskata periodā sniegusi katra dalībvalsts un Komisija, var gūt dziļāku ieskatu par dalībvalstu līdzdalību dialogā, ko ierosināja konkrēts paziņojums un to atsevišķo dalībvalstu konkrētās intereses, kuru atsauksmes ir vairāk vērstas uz konkrētām nozarēm (sk. 3.6. pielikumu, 6. tabulu). Visaktīvākās dalībvalstis bija Itālija, Spānija, Austrija un Polija. Analizējot atsauksmes pēc dalībvalsts un nozares, ir redzams, ka Austriju, Spāniju un Itāliju īpaši interesē lauksaimniecības, zivsaimniecības un pārtikas produktu nozare. Lielākā daļa Komisijas sniegto atsauksmju bija saistītas ar būvniecības nozari un lauksaimniecības nozari.

Tā kā ir iespēja piekļūt visiem paziņojumiem un dialogu laikā nosūtītajiem ziņojumiem, dalībvalstis var izmantot Vienotā tirgus pārredzamības direktīvu, lai attīstītu savu partneru idejas. Tās var izmantot, lai atrisinātu kopējas problēmas attiecībā uz tehniskajiem noteikumiem un zinātu, kādos gadījumos tehnisko noteikumu projekts varētu būt pretrunā ES tiesību aktiem.

2.2 Steidzamības procedūras izmantošana

Dalībvalstis var izmantot steidzamības procedūru, kas paredzēta Vienotā tirgus pārredzamības direktīvas 6. panta 7. punktā, ja nolūkā reaģēt uz neatliekamu un neparedzamu situāciju, piemēram, dabas katastrofu, epidēmiju u. c., tām ir nekavējoties jāpieņem tehniskie noteikumi ļoti īsā laikā un nav laika gaidīt trīs mēnešu bezdarbības laikposmu, lai iepriekš konsultētos ar Komisiju un citām dalībvalstīm. Ja Komisija, pārskatījusi attiecīgās dalībvalsts norādītos iemeslus, piekrīt steidzamības procedūrai, trīs mēnešu bezdarbības laikposms nav jāpiemēro un dokumentu var pieņemt nekavējoties⁵³. Parasti pēc paziņošanas Komisijai ir vajadzīgas vairākas darba dienas, lai izlemtu, vai tā piekrīt attiecīgās dalībvalsts norādītajiem iemesliem un ļauj tai nekavējoties pieņemt tehniskos noteikumus.

No visiem 3553 paziņojumiem dalībvalstis 346 gadījumos lūdza paziņotos projektus izskatīt steidzamā kārtā (2016. gadā – 51, 2017. gadā – 34, 2018. gadā – 35, 2019. gadā – 39 un 2020. gadā – 187)⁵⁴. Lūgumu par steidzamības procedūras izmantošanu noraidīja gadījumos, kad pamatojums nebija pietiekams vai balstījās vienīgi uz ekonomiskiem apsvērumiem vai valsts administratīvajā līmenī aizkavējušos procedūru, kā arī gadījumos, kad netika pierādīti neparedzami apstākļi. Steidzamības procedūras izmantošana tika atzīta par pamatotu 283 gadījumos (2016. gadā – 41, 2017. gadā – 28, 2018. gadā – 21, 2019. gadā – 29 un 2020. gadā – 164). Šie gadījumi jo īpaši bija saistīti ar psihotropām vielām, narkotiku kontroli, terorisma apkarošanu, šaujamo ierociem, bišu infekciju, biocīdiem, veselībai kaitīgu produktu aizliegšanu, pirotehniskiem izstrādājumiem, zālēm (nozīmīgām zālēm/vielām, kas nepieciešamas Covid-19 pacientu ārstēšanai), aizsardzības līdzekļiem, maskām, medicīniskām ierīcēm un *in vitro* medicīniskās ierīcēm, dezinfekcijas līdzekļiem un spirtiem, kas nepieciešami šādu līdzekļu ražošanai (sk. 3.7. pielikumu).

2.3 Fiskālu vai finansiālu pasākumu paziņošana

Saskaņā ar Vienotā tirgus pārredzamības direktīvu dalībvalstīm jāpaziņo par fiskāliem un finansiāliem pasākumiem, t. i., tehniskajiem noteikumiem, kas saistīti ar fiskāliem vai finansiāliem pasākumiem, kuri ietekmē ražojumu vai pakalpojumu patēriņu, veicinot

⁵³ Papildu informāciju par steidzamības procedūru sk. 1. pielikumā.

⁵⁴ Sk. 3.7. pielikumu.

atbilstību šādiem tehniskiem noteikumiem. Šādi pasākumi atšķiras ar to, ka netiek piemērots bezdarbības laikposms (Vienotā tirgus pārredzamības direktīvas 7. panta 4. punkts).

2016.–2020. gada periodā dalībvalstis kā fiskālus vai finansiālus pasākumus iesniedza 149 dokumentu projektus (2016. gadā – 44, 2017. gadā – 48, 2018. gadā – 26, 2019. gadā – 31 un 2020. gadā – 45)⁵⁵.

2.4 Turpmākie pasākumi pēc Komisijas atsauksmēm

Saskaņā ar Vienotā tirgus pārredzamības direktīvas 6. panta 2. punktu dalībvalstīm jāziņo par pasākumiem, ko tās paredz veikt, atbildot uz sīki izstrādāto atzinumu.

Dalībvalstu atbilžu uz Komisijas sīki izstrādātajiem atzinumiem īpatsvars attiecībā pret Komisijas sniegtajiem sīki izstrādātajiem atzinumiem 2016.–2020. gadā bija apmierinošs, taču turpmāk varētu tikt uzlabots (vidēji 87 % visā pārskata periodā). Vidēji 45 % no dalībvalstu atbildēm bija apmierinošas (sk. 3.8. pielikumu).

Attiecīgajā periodā dalībvalstis atsauc 217 tehnisko noteikumu projektus⁵⁶. 30 gadījumos (2016. gadā – 4, 2017. gadā – 13, 2018. gadā – 9, 2019. gadā – 2 un 2020. gadā – 2) šos projektus atsauc pēc tam, kad Komisija bija pieņēmusi sīki izstrādātu atzinumu. Šo atsaukumu iemesli cita starpā bija šādi: i) ziņotāja dalībvalsts tehnisko noteikumu projektā izdarīja būtiskus grozījumus, kuru dēļ jāsniedz jauns paziņojums (Vienotā tirgus pārredzamības direktīvas 5. panta 1. punkts); vai ii) valsts iestādes vienkārši pieņēma lēmumu neturpināt darbu attiecīgā tehnisko noteikumu projekta pieņemšanā. Par citiem iesniegtajiem tehnisko noteikumu projektiem joprojām notiek dialogs.

2.5 Turpmākie pasākumi pēc paziņošanas procedūras

Gadījumos, kad ar paziņošanas procedūru neizdevās pilnīgi novērst iespējamās ES iekšējā tirgus tiesību aktu pārkāpumus, Komisija veica papildu izmeklēšanu (piemēram, par augu aizsardzības līdzekļiem, elektroniskajām cigaretēm, tabaku). Komisija arī veica izmeklēšanu par dalībvalstu iespējamiem pārkāpumiem attiecībā uz paziņošanas pienākumu, piemēram, saistībā ar noteikumiem par nobrauktā attāluma un braukšanas laika mērītājiem taksometros, vīna un stipro alkoholisko dzērienu stikla pudelēm, reklāmas aprīkojumu, atkritumiem, azartspēlēm, spēļu automātiem, fluorētās siltumnīcefekta gāzes emisiju, plastmasas izstrādājumiem, mēbelēm, sadarbīgo ekonomiku u. c. Šādos gadījumos Komisija informēja attiecīgo Vienotā tirgus pārredzamības direktīvas valsts kontaktpunktu par paziņošanas pienākuma neizpildīšanas sekām un atgādināja par pienākumu ziņot.

2.6 Strukturēta viedokļu apmaiņa ar dalībvalstīm, EEZ/EBTA valstīm, Šveici un Turciju

Tehnisko noteikumu pastāvīgās komitejas regulārās sanāksmes deva iespēju produktīvi apmainīties ar viedokļiem gan par vispārējas nozīmes jautājumiem, gan par konkrētiem paziņošanas procedūras aspektiem.

Tehnisko noteikumu pastāvīgās komitejas sanāksmju apspriedēs par paziņošanas procedūru jo īpaši tika skarti šādi jautājumi:

- Vienotā tirgus pārredzamības direktīvā paredzētā steidzamības procedūra;
- piekļuve Komisijas dokumentiem un konfidenciāliem paziņojumiem;
- paziņošanas procedūra Šveices un EEZ sniegtajiem paziņojumiem;
- dalībvalstu pienākums iesniegt Komisijai paziņoto tehnisko noteikumu galīgo versiju;

⁵⁵ Papildu informāciju par fiskāliem un finansiāliem pasākumiem sk. 1. pielikumā.

⁵⁶ Dati ekstrapolēti 2021. gada 14. jūlijā.

- EST judikatūras attīstība saistībā ar Vienotā tirgus pārredzamības direktīvu un
- vienotā kontaktpunkta mehānisma darbība.

Pamatojoties uz dalībvalstu pieprasījumiem vai Komisijas pašas iniciatīvu, Komisija uzstājās Tehnisko noteikumu pastāvīgās komitejas sanāksmēs, lai sniegtu paskaidrojumus par dažiem izplatītākajiem šķēršļiem vai jauniem ES tiesību aktiem. Paskaidrojumi tika sniegti šādos jautājumos:

- Direktīva (ES) 2019/904 par konkrētu plastmasas izstrādājumu ietekmes uz vidi samazināšanu;
- paziņošanas procedūra saskaņā ar Pakalpojumu direktīvu 2006/123/EK; Regula (ES) 2018/1807 par satvaru nepersondatu brīvai aprītei Eiropas Savienībā;
- Vispārīgā datu aizsardzības regula (ES) 2016/679;
- Ceļu satiksmes drošības direktīvas 2014/45/ES⁵⁷, 2014/46/ES⁵⁸ un 2014/47/ES⁵⁹;
- ES līmeņa ierobežojumi attiecībā uz mikroloģikām;
- Direktīva 94/62/EK par iepakojumu un izlietoto iepakojumu;
- vienotā tirgus klauzula un LESD 34.–36. pants.

Vairākas dalībvalstis iepazīstināja Tehnisko noteikumu pastāvīgo komiteju ar savu paraugpraksi Vienotā tirgus pārredzamības direktīvā paredzēto paziņojumu jomā.

“Valsts zināšanu” misiju ietvaros daudzās dalībvalstīs tika organizētas arī divpusējas sanāksmes. Šo sanāksmju mērķis bija aplūkot katras dalībvalsts konkrētās vienotā tirgus vajadzības, īstenojot Komisijas un valsts iestāžu tiešu dialogu, kā arī sanāksmes ar ieinteresētajām personām šajā valstī. Saistībā ar to Komisija apmeklēja vairākas ES galvaspilsētas⁶⁰, piedaloties sanāksmēs ar dalībvalstu iestādēm un šo valstu ieinteresētajām personām. Galvenās problēmas, kas attiecībā uz Vienotā tirgus pārredzamības direktīvas īstenošanu valsts līmenī tika konstatētas šajās misijās, bija saistītas ar nelielu skaitu paziņojumu (piemēram, Rumānijā, Lietuvā un Portugālē), administratīvajām spējām (piemēram, Bulgārijā) vai koordinācijas jautājumiem (piemēram, Itālijā, Spānijā un Vācijā), kā arī valstu pārvalžu ierobežotajām zināšanām Vienotā tirgus pārredzamības direktīvas jautājumos.

Pārskata periodā Komisija apsprieda Direktīvas piemērošanu arī atbilstības dialoga sanāksmēs ar dalībvalstīm, kuras tiek organizētas saskaņā ar vienotā tirgus stratēģijā noteiktajām saistībām. Turklāt Komisija regulāri organizēja īpašus tehniskos seminārus paziņošanas procedūrā iesaistītajām valstu iestādēm.

Šajā pārskata periodā Turcija nodrošināja aktīvāku dalību paziņošanas procedūrā.

⁵⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/45/ES (2014. gada 3. aprīlis) par mehānisko transportlīdzekļu un to piekabju periodiskajām tehniskajām apskatēm un par Direktīvas 2009/40/EK atcelšanu (OV L 127, 29.4.2014., 51. lpp.).

⁵⁸ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/46/ES (2014. gada 3. aprīlis), ar ko groza Padomes Direktīvu 1999/37/EK par transportlīdzekļu reģistrācijas dokumentiem (OV L 127, 29.4.2014., 129. lpp.).

⁵⁹ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/47/ES (2014. gada 3. aprīlis) par Savienībā izmantotu komerciālo transportlīdzekļu tehniskajām pārbaudēm uz ceļiem un par Direktīvas 2000/30/EK atcelšanu (OV L 127, 29.4.2014., 134. lpp.).

⁶⁰ Komisija apmeklēja Bulgāriju, Spāniju, Poliju, Rumāniju, Itāliju, Franciju, Vāciju, Portugāli, Īriju un Lietuvu.

2.7 Pārredzamība

2.7.1. Pieprasījumi piekļūt saskaņā ar Vienotā tirgus pārredzamības direktīvu pieņemtajiem dokumentiem

Komisija 2016.–2020. gada periodā saņēma 531 pieprasījumu⁶¹ piekļūt Vienotā tirgus pārredzamības direktīvas procedūras ietvaros pieņemtajiem dokumentiem. Lielākā daļa pieprasījumu attiecās uz Komisijas sniegtajiem sīki izstrādātajiem atzinumiem un piezīmēm. Saskaņā ar jaunākajiem pavērsieniem EST judikatūrā (sk. 2. pielikumu, Lieta C-331/15 P, Francija / *Schlyter*) lielākā daļa dokumentu tika publiskoti.

2.7.2. Ieinteresēto personu līdzdalība

Pārredzamība ir būtiska paziņošanas procedūras iezīme. *TRIS* tīmekļa vietne, kas ir publiski pieejama, nodrošina to, ka ieinteresētās personas ir pastāvīgi informētas par visiem dalībvalstu gatavotajiem tehnisko noteikumu projektiem un ka, pateicoties funkcijai, kas ļauj ieinteresētajām personām iesniegt dokumentus par tehnisko noteikumu projektiem, starp ieinteresētajām personām un Komisiju notiek dialogs. Kā jau minēts iepriekš, izmantojot šo funkciju, laikposmā no 2016. gada līdz 2020. gadam Komisijai tika iesniegti 1618 dokumenti. Pārskata periodā Komisija arī uzsāka paziņoto dokumentu galīgo versiju tulkošanu visās ES valodās. Galīgo versiju tulkojumi ir pieejami *TRIS* tīmekļa vietnē un nodrošina lielāku pārredzamību.

TRIS tīmekļa vietnes panākumus apstiprina šādi skaitļi:

- *TRIS* adresātu sarakstā 2020. gada beigās bija 6467 aktīvi abonenti, kas, salīdzinot ar 5196 aktīviem abonentiem 2015. gada beigās, liecina par 25 % pieaugumu piecu gadu pārskata periodā.
- attiecīgajā periodā, izmantojot *TRIS* tīmekļa vietni, tika veikti 871 744 meklējumi (2016. gadā – 151 202, 2017. gadā – 134 737, 2018. gadā – 152 158, 2019. gadā – 197 341 un 2020. gadā – 236 306), t. i., vidēji 174 349 meklējumi gadā⁶²;
- arī lietotāju piekļuve ziņojumiem ir palielinājusies no 1 203 299 reizēm 2015. gada beigās līdz 7 394 991 reizei 2020. gada beigās, t. i., salīdzinot ar 2015. gada beigām, visā pārskata periodā (2016.–2020.) konkrētais pieaugums bija 514,6 %.

3. SECINĀJUMS

Laikposmā no 2016. gada līdz 2020. gadam tika vēlreiz apliecināta Vienotā tirgus pārredzamības direktīvas procedūras efektivitāte attiecībā uz pārredzamību, administratīvo sadarbību un tehnisko šķēršļu novēršanu vienotajā tirgū. Paziņošanas procedūras preventīvā tīklu veidošanas pieeja samazināja risku, ka valstu regulatīvās darbības varētu veikt, radot tehniskus šķēršļus brīvai preču kustībai un informācijas sabiedrības pakalpojumu sniegšanas brīvībai. Šajā ziņā aktīvāka dalībvalstu dalība Vienotā tirgus pārredzamības direktīvas procedūrā gan nosūtīto paziņojumu ziņā, gan to atsauksmju ziņā, kas sniegtas par citu dalībvalstu paziņotajiem projektiem, apliecina kopīgo atbildību par vienoto tirgu, un tas ir viens no Komisijas galvenajiem mērķiem. 2020. gadā, Covid-19 pandēmijas laikā, Vienotā tirgus pārredzamības direktīvas procedūra nodrošināja, ka ar valstu pasākumu primārais mērķis – aizsargāt cilvēku veselību un dzīvību – tika īstenots saskaņā ar vienotā tirgus

⁶¹ Tā kā nebija iespējams noteikt galveno struktūrvienību, kas atbild par pieprasījumiem piekļūt dokumentiem Komisijas datubāzē laikposmā no 1.1.2018. līdz 1.10.2018., skaitļi attiecībā uz šo periodu ir balstīti uz simulāciju, izmantojot tādu pieprasījumu vidējo procentuālo skaitu, kas iesniegti attiecībā uz piekļuvi dokumentiem struktūrvienībai, kura bija atbildīga par Vienotā tirgus pārredzamības direktīvas pārvaldību 2016., 2017. un 2019. gadā.

⁶² Sk. 5. pielikumu.

noteikumiem. Šajā ziņā direktīva un tās paziņošanas sistēma palīdzēja dalībvalstīm, nodrošinot pārredzamību, sinerģiju un – galu galā – Eiropas solidaritāti.

Direktīvas nozīmi pierāda ieinteresēto personu augošā interese par paziņošanas procedūru un to dokumentu skaits, ko tās pārskata periodā iesniegušas, izmantojot *TRIS* tīmekļa vietni. Šī augošā interese atspoguļo centienus, kas veltīti *TRIS* tīmekļa vietnes pārredzamības un efektivitātes uzlabošanai.

Paziņošanas procedūra ir arī apliecinājusi lietderību, nodrošinot iespēju noteikt jomas, kurās vēl nepieciešama saskaņošana ES līmenī, piemēram, izlietotā iepakojuma utilizācijas marķējuma saskaņošana. Tiks veikti turpmāki pasākumi, lai nodrošinātu uzņēmējiem skaidru tiesisko regulējumu ar mērķi palielināt Eiropas uzņēmumu konkurētspēju ES un ārpus tās, vienlaikus ņemot vērā saikni starp paziņošanas procedūru un Nolīgumā par tehniskajiem šķēršļiem tirdzniecībā noteikto procedūru saistībā ar Pasaules tirdzniecības organizāciju (PTO)⁶³.

Šajos pēdējos gados gūtā pieredze ir būtiska, lai veidotu labāku redzējumu attiecībā uz Vienotā tirgus pārredzamības direktīvas īstenošanu. Lai sasniegtu pilnu direktīvas potenciālu, Komisija turpinās stimulēt dalībvalstu līdzdalību gan attiecībā uz valsts tehnisko noteikumu projektu paziņošanu, gan atsauksmju sniegšanu par citu dalībvalstu paziņotajiem projektiem. Komisija savās atsauksmēs īpašu uzsvāru liks uz tādiem jautājumiem, kas ir nozīmīgi vienotajam tirgum, un jautājumiem, kas īpaši attiecas uz tādu problēmu efektīvu novēršanu, kuras noteiktas saistībā ar atvēršanu un zaļo un digitālo pārkārtošanos. Pastiprinātā uzmanība arī nodrošinās, ka Komisijas atsauksmēm seko atbilstoša rīcība, lai tiktu veikti efektīvi pasākumi ar mērķi novērst potenciālu šķēršļu radīšanu.

⁶³ Attiecīgajā periodā ES dalībvalstis un EBTA dalībvalstis, kuras parakstījušas EEZ līgumu, kā arī Šveice un Turcija *TRIS* datubāzē atzīmēja 363 paziņojumus, kas ir jāpaziņo PTO saskaņā ar Nolīgumu par tehniskajiem šķēršļiem tirdzniecībā.